

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XIV. Henricus Abbas Clarevallensis commendat abstinentiam Petri
Cardinalis Tituli sancti Chrysogoni, quòd quingentas marchas argenti
strenuè refutaßet in una electione, ne sub obtentu muneris à ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

De Concordia Sacerdotij

Baron. ad an.
11.4. f. 10

nalis, apostolicæ sedis legatione factus in Dania primis Innocentij pontificatus annis, unde reversus est in Italiam anno MCXXXIV. quo tempore Pisanum Concilium celebrabatur. Meminit istius viri Ioannes Saresbriensis in loco paulò ante laudato, his verbis: *Quid referam Martinum, qui contra morem à legatione rediens pauper, cum ab Episcopo Florentino equum socio necessarium magna compulsa instantia accepisset, eundem refutavit donatori, ex quo cum ab initio dati munera causam in Romana Curia ventilandam habuisse cognovit.* Sed audiamus sanctum Bernardum. *Dignum nunc, inquit, ad medium venire factum dulcis memorie Martini nostri. Non hoc; sed an memineris ignoro.* Is Cardinalis Presbyter, factus aliquando legatione in Dacia, tam pauper remeavit ut penè expensis & equis defientibus, vix perveniret Florentiam. Ibi Episcopus loci donavit ei equum, quo Pisæ usque, ubi eramus tunc, pervetus est. Postridie credo secutus Episcopus, (erat enim illi causa cum adversario, & agendi aderat dies) capit requirere suffragia amicorum. Cùmque per singulos solicitarentur, ventum est ad Martinum. Fiducia erat major in illo, qui non posset immemor esse recentis beneficij. Tum Martinus, *Decepisti me, inquit, nesciebam tibi imminere negotium. Tolle equum tuum; ecce in stabulo est.* Et hora eadem resignavit illi.

X. Exclamat hoc loco sanctus Bernardus in felicitatem istius exempli, Eugenio tertio, ad quem ista scribuntur, aperte insinuans tanto magis aestimandum Martinum quanto minus frequentia erant exempla istiusmodi. *Quid dicis, mi Eugeni? Nonne alterius seculi res est rediisse Legatum de terra auri sine auro, transisse per terram argenti & argentum ne scisse, donum insuper quod poterat esse suspectum illico rejecisse?* Et paulò post, cùm retulisset historiam sturgionis repudiati à Gaufrido Episcopo Carnotensi, rursus exclamat: *O si talium daretur virorum copia quales perstrinximus nunc? Quid te felicior, quid illo iucundius seculo? Nonne secunda ab eternitate illorum tibi temporum beatitudo videretur, cùm te quaquaresum procedens stipatum videres tam inclito agmine beatorum?* Deplorat deinde statum Curiae Romanae illius temporis. *Et nunc, inquit, reduc oculos, mi Eugeni, ad eum qui nunc est Curia sive Ecclesia statum & studia Prelatorum, eorum presertim qui sunt in circuitu tuo.*

XI. Idem sanctus Bernardus alibi impensè laudat alium virum sanctissimum, Ioannem videlicet Paparonem, quem Eugenius III. Legatum in Hyberniam misit anno M C L I. ut in eam insulam quatuor deferret Pallia, quorum usus illic hacenus non fuerat, adeoque Malachias Archiepiscopus illius insulae non habuerat plenitudinem pote-

statis. Non est hujus loci differere de his quae gesta ab eo sunt in illa legatione. Sufficit ostendisse mores ejus fuisse inculpatos longè que diversos à Jordano Legato, quem idem Eugenius in Germaniam miserat. Quippe sanctus Bernardus, cùm enarrasset fœda & horrenda facinora ac sacrilegia Jordani, de quibus suprà dictum est, flectit deinde ad Ioannem Paparonem, quem laudat ob diffimilitudinem morum. *Non sic Dominus Ioannes Paparons, inquit, non sic, cuius laus est in Ecclesia, quippe honorificantis ubique ministerium suum.*

XII. Inter hæc temporum mala nonnulli reperiebantur, ut vides, viri sancti, qui ministerium suum honorificabant, ut loquuntur sanctus Bernardus, & neque munera neque gratia sinebant mores suos corrumpi. Iam antea locuti sumus de Ioanne Neapolitano Cardinale, quem unā cum Episcopo Ostiensi Alexander III. in Sicilia Lgatum constituit. Et is quidem amore pecuniae fecit quicquid ab eo petebatur, nullam occasionem prætermittens congerendam divitiarum, adeo ut causam injunctissimam in se suscepit lucri causa. *Episcopus auctem Hostiensis,* inquit Hugo Falcandus, *vix honestatis non indubie, cùm faciem suum vidisset muneras & gratia esse corruptum, eoque ipso recte judicandi libertatem sublatam, nullis precebus adduci potuit ut eorum vellet judiciis interesse.* Erat is Humbaldus Episcopus Ostiensis.

XIII. Admirabilem abstinentiam in Cardinale ejusdem nominis valde laudat sanctus Thomas Cantuariensis. Miserat Henricus secundus Anglorum Rex ad Curiam Romanam nonnullas auri libras, ut Baroniosai, erogandas in Cardinales, ut eos sibi proprios habere posset adversus sanctum Thomam. Vieta est Curia Romana. Fuere tamen aliqui, & inter hos Humbaldus, qui Regis aurum contemnerent. Laudat illum, ut dixi, ob eam ipsam causam idem sanctus Thomas ad eum scribens his verbis: *Non abiissis post aurum, quo nuper ad lesionem nostram & apostolice sedis confusionem capti sunt quidam; quorum patrocinio receptis literis apostolicis, quas lectori facit in uriusque regni compitis Rex Anglorum, se de Romana Ecclesia gloriatus est triumphasse.* Ex hac Romana Ecclesiæ five Curiae mala confuetudine factum ait idem Thomas ut flagella Dei gravia & toti mundo vix portabilia veniant super eam.

XIV. Anno M C L X V I I I . missus in Gallias est Petrus Presbyter Cardinalis Tilituli sancti Chrysogoni. Occasio mittendi Legati fuit recens oborta hæresis in pago Tolofano. Laudat illius abstinentiam Henricus Abbas Clarevallenfis in epistola nondum

Baron. ad an.
11.4. f. 6.
Pide Ioannem
Hagfeld, in
continua lat.
Simoni Daudem.
pag. 279.

edita ad Alexandrum III. Summum Pontificem, ei gratulans quod tam virum a summis in partem sollicitudinis apostolicae. Habetis in partibus Gallicanis, inquit, virum, sicut experti sumus, justitiae & veritatis amicum, Dominum P. Tituli sancti Grisogoni Cardinalem, qui in una sola electione me teste quingentas marchas argenti strenue refutavit, ne sub obtentum munera a tramite diverteret veritatis. In eo plurime consolationis hausto remedio, Deum glorificamus, & patrem in eo magnificamus & vos, videntes quod illustrium dignitatum gratia, que de vestre plenitudinis fonte procedit, in tales confluit ex apostolica discretione personas que per vita meritorum fastigia illustrare comprobentur honorum. Hinc vobis materia gaudii, hinc Ecclesie Dei solatij fomes exoritur, quod tales assumitis in partem sollicitudinis qui honorem in vobis plenitudinem possitis. Probat iste quem diximus vestrum in se non errasse iudicium.

XV. Anno denique M CXC VI. omnes Ecclesiae conventuales in Eboracensi provincia constituta, ad Celestium III. Pontificem Romanum scribentes, hoc testimonium peribuerunt Huberto Archiepiscopo Cantuariensi & apostolicæ sedis Legato: Cum apud nos visitationem suam exerceret, vices apostolicas diligenter executus fuit, agrum dominicum fructuosum in messis abundantiam excoluit, nihil nobis molestè intulit, nihil à nobis exegit; sed in omnibus verbis & operibus modestè se habuit, in nullo onerosus nobis existens. Ita scribi ad Summum Pontificem optaverat Hubertus, ut probaret bene se usum auctoritate Legati, & provincialibus gravem non fuisse. Sic enim scriperat ad Capitulum Eboracense & ad reliqua Capitula, Abbates, & Priores: Cum his etiam volumus Romanæ sedi certius à singulis designari quantum nobis in causa procriptionis impenderint, vel quatenus eis occasione legationis fuerimus onerosi. Quod ideo sub hac forma fieri mandamus, quia sicut de securitate nostra confidentes rei hujus fidele testimoniū formidare non possumus, sic nec poteritis que vobis super articulis memoratis constiterint salva honestatis conscientia subicere.

CAPVT LVI.

Synopsis.

I. Invit Legatorum fortunam timor ex potestate eorum. Cuncta terrore complebant, ut colliguntur ex Arnulpho Lexoviensi. Reges & Principes illis loco cedebant, eisque assurgebant. Cuncta negotia in se trahebant. Sed ex malis eorum facinoribus paullatim factum est ut eorum nomen & auctoritas vulnerit apud Francos, & Romana Ecclesie vilis deinceps & contemptu habitabit. Hinc legationes in fastidium verserentur.

II. Legati antiquis nullam munera sui partem at-

Tom. II.

tingere in Gallia poterant absque petitione aut expresso consensu Regis. Quod jus adeo competet Regibus, ut non solum nostri, sed etiam Angli & Scotti, illud summa cura reinnerint. Pro Regibus nostris illibet est locus Alexandri III. qui destinaverat legationem Gallie tribuere Thome Archiepiscopo Cantuariensi, si consensus Regis & Episcoporum Gallia accederet.

III. Ius illud evincitur etiam ex decretali Super gentes, que docetur esse Bonifacij VII. cum tam in vulgaris editionibus tribuatur tantum Ioanni XXII.

IV. Referuntur verba illius constitutionis; que manifeste ostendunt illam à Bonifacio conditam fuisse aduersus Philippum蒲鲁姆.

V. Walterus Episcopus Albanensis in Angliam missus ab Urbano II. cum Rege Willmo conventionem fecit ne Legatus Romanus ad Angliam mittetur nisi quem Rex præcipere. Ita visum expedire, ne qua vis inferretur consuetudinibus regni. Sub Paschali II. Anselmus Abbas Legatus in Angliam missus, nec Angliam intrare nec ullo Legati officio fungi permisus a Rege est, ne antiquis Ecclesia Anglicana consuetudinibus præjudicium inferretur.

VI. Idem jus regium acriter retinuit Henricus primus Rex Anglorum, ut pater ex Eadmero, illud etiam à Callisto extorquens, ut Legatus in Angliam nullus à Pontifice mittetur, nisi quæpiam causa ita gravis incideret quæ ab Episcopis regni definiri non posset.

VII. Idem Petrus Leonis prohibuit exequi officium Legati in Anglia, obtendens patrias consuetudines, quia regnum Anglia liberum erat ab omni Legati dictione. Legati auctoritas, ut explicari posset, indigebat consensu Episcoporum, Abbatum, & procerum, ac totius regni.

VIII. Adnotanda est hoc loco prudentia Henrici qui, ne Legatus auctoritatem suam explicaret in Anglia, prohibuit ne ad Ecclesias aut monasteria regni accederet, neve aliunde vicibus ei suppediaretur quam ex publico. Quod factum specie honoris, Legati tamē potestatem infregit.

IX. Parvum repulsam passus in Anglia fuerat Callistus secundus, cum adhuc esset Archiepiscopus Vienensis. Sic enim ei contradicendum est, ut nullum Legati officium exerceret. Itaque sic uenit, ita reversus est, ut Eadmerus ait.

X. Hugo in Angliam missus ab Alexandro III. suscepimus quidem est ut Legatus, sed quia cum militi postulaverat Henricus II. Rex.

XI. Cum Vivianus ab eodem Alexandro missus esset in Scotiam, quod pergere destinaverat per Angliam, non ante permisus est progrederi quād jura sacerdotum quod nihil presumeret de potestate Legati contra voluntatem Regis Anglie. Et sic data est ei licentia transendi usque in Scotiam.

XII. Anno 1245, inter gravamina nomine totius regni Anglia proposita in Concilio Lugdunensi, etiam illud additum est, Legatum in Angliam venire sine Domini Regis licentia, quod erat contra privilegium Regis. Innocentius IV. postulata Anglorum elusit raffissima moderatione.

I. VVIT Legatorum fortunam timor ex potestate eorum: quia cum in provincias venirent cum summa & amplissima auctoritate, quæ, ut supra diximus, major erat quam ut obsisti ei posset, cuncta terrore complebant. Testatur istud Arnulphus Episco-

X ij

Yar episcopum
Alexander III.
7.4. Diccion
M. 156.

Agap Redolfum
160 pag.
114.

vid 1100
Vid 1100
Vid 1100
Vid 1100

F. 11
F. 11
F. 11

vid 1100
Vid 1100
Vid 1100